Toelichting op de Verordening sociaal domein Nieuwkoop

Artikelsgewijze toelichting

Waar inwoner staat kan ook inwoners gelezen worden. De inwoner heeft altijd een contactpersoon met wie de gesprekken worden gevoerd.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begrippen

In dit artikel zijn bepalingen gedefinieerd, die niet in de Wmo of Participatiewet of Algemene wet bestuursrecht voorkomen en/of die kenmerkend zijn voor de situatie in onze gemeente.

Hoofdstuk 2 Aanvraag- en beoordelingsprocedure

De integrale benadering is van essentieel belang om met inwoner(s) en het/de betrokken team(s) te komen tot het verhelderen van de vraag, die de inwoner heeft op één of meerdere gebieden binnen het sociaal domein.

Artikel 2 Melding hulpvraag

In dit artikel staat beschreven hoe een inwoner een hulpvraag kan stellen aan de gemeente. Een hulpvraag kan op verschillende manieren binnenkomen bij:

- het tea**m**
- het serviceplein in Alphen aan den Rijn.

De vragen kunnen mondeling, telefonisch of digitaal worden gesteld. Ook kan iemand anders namens de inwoner (op verzoek van de inwoner) om hulp vragen.

In het derde en vierde lid wordt gesproken over het overleggen van de noodzakelijke gegevens. De gemeente werkt volgens de richtlijnen van de Wet Bescherming Persoonsgegevens om de privacy van de inwoner te waarborgen. Het vijfde lid is een uitwerking van de wettelijke verplichting van het college om gratis cliëntondersteuning te bieden aan inwoners met een hulpvraag (artikel 2.2.4 lid 1 sub a van de Wmo). De wet adresseert het college rechtstreeks en vraagt niet om hierover bij verordening een regeling op te stellen. De bepaling uit de wet is toch in de verordening opgenomen vanwege het belang om in de verordening een compleet overzicht van rechten en plichten van inwoners te geven. Hierbij is

benadrukt dat de cliëntondersteuning voor de inwoner gratis is. In de memorie van toelichting bij artikel 2.2.4 van de Wmo is vermeld dat gemeenten hiermee de opdracht hebben in ieder geval een algemene voorziening voor cliëntondersteuning te realiseren, waar inwoners met een hulpvraag informatie en advies kunnen krijgen. Ook uitgebreide vraagverheldering alsmede kortdurende en kortcyclische ondersteuning bij het maken van keuzes op diverse levensterreinen maken daarvan deel uit. Overeenkomstig artikel 2.3.2 lid 3 van de Wmo is bepaald dat het college de inwoner na de melding van de hulpvraag inlicht over de mogelijkheid van gratis cliëntondersteuning. Cliëntondersteuning kan worden geleverd door een partij die de gemeente heeft gecontracteerd, maar een inwoner kan zich ook laten ondersteunen door iemand uit het eigen netwerk.

Artikel 3 Het gesprek, verslag en integraal plan

Het gesprek over de hulpvraag kan overal in de gemeente plaatsvinden, zoals bij de inwoner thuis, in een buurthuis of op het gemeentehuis. In dit artikel staat een aantal punten genoemd die in het gesprek aan de orde kunnen komen. Er zijn nog meer punten die behandeld kunnen worden, afhankelijk van de hulpvraag. Bijvoorbeeld de financiële situatie van de inwoner.

Van het gesprek tussen de inwoner en een medewerker over de hulpvraag wordt een verslag op hoofdlijnen gemaakt.

Dit verslag kan ook meteen vormgegeven worden in de vorm van een integraal plan, volgens het principe 1gezin 1 plan. De medewerker van het team maakt dit verslag en/of plan en spreekt met de inwoner af wat een redelijke termijn is waarbinnen de inwoner dit ontvangt. Het verslag en/of plan wordt opgenomen in het dossier van de inwoner waar hij/zij toegang toe heeft. De inwoner heeft ook de mogelijkheid om, indien gewenst, opmerkingen of latere aanvullingen aan het verslag en/of plan te laten toevoegen. Deze clausule is opgenomen zodat de inwoner regie heeft en kan hebben over de eigen hulpvraag en dus zeggenschap heeft over de inhoud van het verslag en/of het plan. Zo wordt ook recht gedaan aan het principe van ‘eigen kracht’.

Stappenplan bij hulpvraag of aanvraag

Het proces om te komen tot een zorgvuldige beoordeling van een hulpvraag wordt aan de hand van de stappenplannen van de Centrale Raad van Beroep van 2017 en 2018 beschreven.

Artikel 4 Aanvraag van een maatwerkvoorziening

Behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 5 Verstrekken van een maatwerkvoorziening

Samen met de inwoner wordt op basis van het verslag en/of integraal plan (artikel 3) gekeken welke maatwerkvoorziening het beste bijdraagt aan het verbeteren van de zelfredzaamheid van de inwoner. Hierbij worden de in lid 1 en 2 omschreven criteria gebruikt. Op basis daarvan neemt het college een beslissing welke maatwerkvoorziening ingezet wordt.

Lid 2 betreft een ‘kan’-bepaling. De grondslag voor deze bepaling is artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, aanhef en onder a, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: de Wmo 2015), waarin is bepaald dat de raad in de verordening bepaalt op basis van welke criteria wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening in aanmerking komt.

In de memorie van toelichting is bij artikel 2.3.5, derde lid, van de wet (Kamerstukken II 2013-14, 33841, nr. 3, p. 148) opgemerkt dat de maatwerkvoorziening nadrukkelijk een hekkensluiter is. Alleen wanneer iemand echt niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, mantelzorg en hulp van andere personen uit het sociale netwerk in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en ook een algemene voorziening geen uitkomst biedt, is er een rol voor het college. Dat is niet het geval wanneer het gaat om diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen of andere maatregelen die naar hun aard gebruikelijk zijn (fiets, schoonmaakmiddelen, wandelstok, eenvoudige rollator). Wanneer iemand beschikt over algemeen gebruikelijke zaken, maar deze in verband met zijn beperking of problemen niet meer afdoende zijn, kan aanleiding bestaan om een voorziening te treffen. Dat is ook niet het geval als de aanvrager zijn hulpvraag redelijkerwijs van te voren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, bijvoorbeeld: indien iemand is aangewezen op een rolstoel en een huis koopt waarin veel dure aanpassingen moeten worden aangebracht, had het in de rede gelegen dat de aanvrager in een al aangepast huis zou zijn gaan wonen.” Er kan dan sprake zijn van verhuizing naar een inadequate woning.

Deze passage in het bijzonder – maar gelezen in samenhang met de verdere parlementaire geschiedenis – biedt een onderbouwing om het begrip ‘voorzienbaarheid’ in individuele gevallen een rol te laten spelen bij de afwijzing van een maatwerkvoorziening. Zoveel volgt ook uit de passages in de parlementaire geschiedenis waaruit blijkt dat de wetgever aan heeft willen sluiten bij de huidige rechtspraak op

dit punt (zie in het bijzonder de nadere memorie van antwoord, Kamerstukken I 2013-14, 33841, nr. J, p. 18).

Gelet op artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, aanhef en onder a, van de wet, de genoemde wetsgeschiedenis en de huidige rechtspraak is het van belang een expliciete grondslag te hebben voor afwijzing van een maatwerkvoorziening waarbij de 'voorzienbaarheid' een rol speelt. Dit lid voorziet in een dergelijke grondslag.

Gelet op de noodzaak tot een individuele beoordeling is de weigeringsgrond als 'kan-bepaling' vormgegeven; het college van burgemeester en wethouders is daarmee altijd gegeven een inhoudelijke afweging te maken bij iedere individuele aanvraag. Met het oog op de duidelijkheid en de noodzaak tot een individuele belangenafweging is een tweede zin aan dit artikellid toegevoegd.

Belangrijke rechterlijke uitspraken, waarin de "voorzienbaarheid" en belangenafweging van een Wmo-voorziening een rol spelen zijn: Rechtbank Roermond 22-8-2008, ECLI:NL:RBROE: 2008: BE9440, Rechtbank Leeuwarden 8-10-2009, ECLI:NL:RBLEE:2009:BK1051, Rechtbank Zutphen 1-12-2010, ECLI:NL:RBZUT:2010:BO5844, CRVB 15-12-2010, ECLI:NL:CRVB:2010: B08856, CRVB 9-5-2012, ECLI:NL:CRVB:2012:BW6548, CRVB 21-5-2014, ECLI:NL: CRVB: 2014:1864 en Rechtbank Noord-Nederland 16-12-2014, zaaknummer AWB 14/2898.

De grote lijnen, die uit de voornoemde uitspraken naar voren komen, zijn dat in een verordening met het oog op de "voorzienbaarheid" niet als afwijzingsgrond "algemeen gebruikelijk" mag worden gehanteerd. Het college dient bij de beoordeling van de "voorzienbaarheid" van een aanvraag rekening te houden met alle van belang zijnde individuele feiten en/of omstandigheden van de aanvrager.

Hieronder vallen volgens rechtspraak in ieder geval: de persoonskenmerken van de aanvrager, zoals leeftijd, gezinssituatie, woonsituatie en/of gezondheidssituatie, de behoeften van de aanvrager van de voorzieningen, waaronder verandering van woning in verband met de wijziging van leefsituatie, de capaciteit van aanvrager om uit een oogpunt van kosten zelf in maatregelen te voorzien, en tenslotte ook de onverwachtheid van een optredende (medische) noodzaak tot een maatwerkvoorziening.

Lid 5 en 7 gaan over advisering. Afdeling 3:3 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) geeft in een aantal artikelen enige algemene bepalingen over (externe) advisering. Artikel 3:5 lid 1 van de Awb

geeft aan dat in deze afdeling onder adviseur verstaan wordt een persoon of college bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het adviseren over door een bestuursorgaan te nemen beslissingen en niet werkzaam onder de verantwoordelijkheid van dat bestuursorgaan. In de Awb is niet geregeld dat een adviseur benoemd moet worden en in deze verordening is ook niet opgenomen wie de adviseur is. Omdat er wisselende situaties zijn, kunnen er ook verschillende adviseurs aangewezen worden.

Artikel 6 Beschikking maatwerkvoorziening Wmo

Beschreven wordt in welke gevallen de inwoner na een beslissing (artikel 5) een beschikking ontvangt. Voorts is vastgelegd wat er in ieder geval in deze beschikking moet staan. Op basis van de Awb kan een inwoner altijd bezwaar aantekenen tegen de beslissing. Een bezwaarclausule maakt standaard deel uit van de beschikking.

Artikel 7 Maatwerkvoorziening via een pgb

In het eerste lid is verankerd dat het college van burgemeester en wethouders op grond van artikel 2.3.6 van de Wmo een pgb kan verstrekken.

In de Wmo wordt een compleet beeld gegeven van de rechten en plichten van de belanghebbende.

In de Wmo is bepaald dat een pgb pas verstrekt wordt als:

-de belanghebbende op eigen kracht of met hulp uit het sociale netwerk of met hulp van een curator, bewindvoerder, mentor of gemachtigde, voldoende in staat is de aan een persoonsgebonden budget verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren;

-de belanghebbende gemotiveerd kan aantonen dat de maatwerkvoorziening die door een aanbieder wordt geleverd, niet passend is;

-gewaarborgd is dat de ondersteuning die tot de maatwerkvoorziening behoort en die de belanghebbende van het budget wil betrekken, van goede kwaliteit is.

Het door de gemeente geregelde collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) heeft in beginsel voorrang op de vaak duurdere verstrekking van een pgb. Dit past ook bij de gedachte dat het college mag volstaan met de goedkoopst adequate oplossing.

In de Wmo 2015 worden drie voorwaarden beschreven waaraan inwoners moeten voldoen om in aanmerking te komen voor een pgb:

- Inwoners moeten het vermogen hebben om een pgb goed te besteden. Dit betekent dat de inwoner in staat moet zijn om de aan het pgb verbonden taken op een verantwoorde manier uit te voeren. De inwoner mag daarbij ondersteund worden door mensen uit zijn sociaal netwerk dan wel door een curator, bewindvoerder, mentor of gemachtigde. De persoon of organisatie die de inwoner hierbij vertegenwoordigt, is niet ook uitvoerder van de ondersteuning die met het pgb wordt ingekocht, tenzij dit, gezien de situatie van de inwoner, de aard van de ingekochte ondersteuning en de waarborgen waarmee een verantwoorde besteding van het pgb is omgeven, naar het oordeel van het college aanvaardbaar is. Hiermee wordt voorkomen dat voor de inwoner een te grote afhankelijkheid ontstaat van de beheerder van het pgb en er sprake is van belangenverstrengeling.
- De inwoner moet zich gemotiveerd op het standpunt stellen dat hij de maatwerkvoorziening als pgb geleverd wenst te krijgen.
- De voorzieningen die de inwoner met het pgb wil inkopen moeten veilig, doeltreffend en cliëntgericht zijn.

Een pgb kan een geschikt instrument zijn voor de inwoner om zijn leven naar eigen wensen en behoeften in te vullen. Het is een verstrekkingsvorm die bij uitstek geschikt is voor inwoners die zelf de regie over hun leven kunnen voeren.

Maatschappelijke opvang kan niet uitgesloten worden van een pgb. Het is echter de vraag of mensen aan wie maatschappelijke opvang verstrekt is, kunnen voldoen aan de voorwaarden die aan een pgb verbonden zijn. In de praktijk wordt een pgb voor maatschappelijke opvang daarom niet verstrekt.

Artikel 3 lid 4 van de verordening stelt dat als een integraal plan opgesteld wordt daarin aangegeven wordt van welke voorzieningen gebruik gemaakt wordt en/of voor welke maatwerkvoorzieningen de inwoner een aanvraag bij het college indient.

In de voorwaarden is opgenomen dat de inwoner voldoende in staat moet zijn om zijn belangen te behartigen. Het is toegestaan om een pgb te laten beheren door een naaste uit het sociaal netwerk, een curator, bewindvoerder, mentor of gemachtigde.

Het gaat om de volgende twee aspecten:

- Kan hij een juiste beoordeling maken van zijn belangen ten aanzien van de hulpvraag?
- Kan hij de aan het pgb verbonden taken op een verantwoorde manier uitvoeren? Hierbij gaat het onder meer om het kiezen van een zorgaanbieder, het aangaan van een contract en het aansturen van de zorgaanbieder. De inwoner mag hierbij ondersteund worden door mensen uit zijn sociaal netwerk, dan wel door een curator, bewindvoerder, mentor of gemachtigde.

Het gaat niet om het beheren van het budget, dat doet de SVB. Het is wel van belang om te weten dat een budgethouder, die voor vier of meer dagen per week ondersteuning inkoopt, een werkgever is met de werkgeversplichten die daarbij horen. Denk hierbij onder meer aan het overeenkomen van een redelijk uurloon, het doorbetalen van loon bij ziekte en het hanteren van een redelijke opzegtermijn. De bekwaamheid voor het hebben van een pgb wordt in samenspraak met de inwoner getoetst, maar het oordeel van het team is leidend. Als het team van mening is dat de inwoner onbekwaam is, dan kan het college het pgb weigeren. Tegen deze beslissing staat bezwaar en beroep open.

Een gangbare termijn van een pgb is een jaar. Echter, voor sommige inwoners is de hulpvraag voor langere tijd vast te stellen. Bijvoorbeeld voor inwoners met een verstandelijke of lichamelijke beperking. Rekening houdend met die gevallen, is er geen maximale termijn aan een pgb gesteld.

Indien een pgb een termijn heeft van langer dan een jaar, wordt wèl jaarlijks het zorgplan, inclusief het gebruik van het pgb, geëvalueerd.

In de Wmo is opgenomen dat de gemeente kan bepalen in welke gevallen en onder welke voorwaarden de inwoner aan wie een pgb verstrekt wordt, de mogelijkheid heeft om ondersteuning te betrekken van een persoon die deze anders dan in de uitoefening van een beroep levert.

Het komt voor dat het met inzet van het sociaal netwerk makkelijker is om een sluitend zorgaanbod te realiseren dan met inzet van een professionele zorgorganisatie. Argumenten voor de inzet van het sociaal netwerk zijn bijvoorbeeld:

- zorgcontinuïteit: de partner kan zorgen voor permanent toezicht. Een professional kan dit niet;
- emotionele binding: familie/kennissen hebben een emotionele band die bijdraagt aan de effectiviteit van de ondersteuning/jeugdhulp;

- een praktische reden: de partner kan taken flexibel combineren die anders door meerdere professionals op verschillende tijdstippen/locaties uitgevoerd worden.

Als iemand vanuit het sociaal netwerk de ondersteuning gaat bieden, dan moet diegene wel over de juiste competenties en expertise beschikken:

- bereidheid tot het volgen van trainingen/cursussen waar nodig;
- bereidheid tot het samenwerken met professionals waar nodig en;
- de inzet mag niet leiden tot overbelasting.

Een periodiek gesprek (1 keer per jaar of vaker) met het team moet inzicht geven in de kwaliteit van de geboden ondersteuning in relatie tot het gewenste resultaat. Dit kan gevolgen hebben voor het PGB.

De persoon die vanuit het sociaal netwerk ondersteuning/jeugdhulp biedt moet zich bewust zijn van de verantwoordelijkheid die hij, mogelijk langdurig, op zich neemt.

Artikel 8 Nieuwe feiten en omstandigheden, herziening, intrekking of terugvordering voor Wmo

In dit artikel worden regels gesteld voor het bestrijden van een ten onrechte ontvangen (maatwerk)voorziening of pgb alsmede voor het oneigenlijk gebruik of misbruik hiervan.

Het eerste lid benadrukt dat volgens de wet een inwoner verplicht is aan te geven wanneer er zich nieuwe feiten en omstandigheden voordoen waarvan men redelijkerwijs kan verwachten dat die van invloed op de (maatwerk)voorziening of het pgb kunnen zijn. Het tweede lid stelt dat de gemeente ook zelf de situatie kan bekijken en kan besluiten om een beslissing over de (maatwerk)voorziening of het pgb te herzien, in te trekken of terug te vorderen en onder welke omstandigheden de gemeente dit mag doen.

Het derde lid geeft aan dat als een pgb na zes maanden nog niet gebruikt is voor het doel waarvoor het uitgegeven is, de beslissing ingetrokken kan worden. Het vierde lid regelt dat als door de inwoner onjuiste of onvolledige gegevens verstrekt zijn die bij volledigheid en/of juistheid tot een andere beslissing geleid hadden, het pgb of de geldswaarde van de voorziening (de daadwerkelijke kosten van de voorziening) teruggevorderd kunnen worden.

Het vijfde lid regelt de terugvordering van een (maatwerk)voorziening in eigendom of een pgb als het recht hierop ingetrokken is/wordt. Tenslotte geeft het zesde lid het college de mogelijkheid om naast de beoordeling van de kwaliteit, al dan niet steekproefsgewijs, te onderzoeken of de verstrekte maatwerkvoorzieningen (in natura of pgb) op een rechtmatige en doelmatige manier worden ingezet/gebruikt).

Tenslotte geeft het zesde lid het college de mogelijkheid om naast de beoordeling van de kwaliteit, al dan niet steekproefsgewijs, te onderzoeken of de verstrekte maatwerkvoorzieningen en pgb's worden gebruikt, respectievelijk besteed ten behoeve van het doel waarvoor ze zijn verstrekt, of de besteding op een rechtmatige manier gebeurt en of de geleverde ondersteuning van goede kwaliteit is. Een onderzoek kan zowel betrekking hebben op het handelen van de cliënt, of een pgb-houder, als op de ondersteuningsverlening door een aanbieder. Voor het onderzoek naar de rechtmatigheid kan het college een toezichthouder aanwijzen.

Hoofdstuk 3 Voorzieningen

Paragraaf 1 Voorzieningen op grond van de Jeugdwet

Vervallen

Artikel 9 Algemene voorzieningen Jeugdwet

Vervallen

Artikel 10

Vervallen

Paragraaf 2 Voorzieningen op grond van de Wmo

Artikel 11. Algemene voorzieningen op grond van de Wmo

Deze toelichting heeft ook betrekking op de artikelen 11a, 11b, 11c en 11d.

In artikel 2.1.3 lid 2 sub a van de Wmo is bepaald dat de gemeenteraad bij verordening moet aangeven op basis van welke criteria het college kan vaststellen of een inwoner voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, Ondersteuning met wonen of Opvang in aanmerking komt. In de memorie van toelichting op deze bepaling wordt aangegeven dat het bij het verstrekken van een voorziening op maatwerk aankomt.

Gemeentelijke vrijheid is nodig omdat de behoeften van inwoners per gemeente kunnen verschillen en de sociale en fysieke infrastructuur per gemeente anders is. Ook het aanbod van algemene voorzieningen is niet in iedere gemeente gelijk. Het is daarom niet mogelijk of wenselijk dat in de verordening limitatief geregeld wordt welke maatwerkvoorzieningen verstrekt worden. De gemeente moet wel aan de hand van geschikte en toepasbare criteria meer in detail en concreet nader afbakenen in welke gevallen iemand een maatwerkvoorziening kan krijgen. In deze artikelen is deze verplichting uitgewerkt

Paragraaf 3 Voorzieningen op grond van de participatiewet en IOAW/IOAZ

Artikel 12 Ondersteuning en voorzieningen voor arbeidsinschakeling

Het derde lid bepaalt dat het college een bijdrage vraagt aan niet uitkeringsgerechtigden en mensen met een nabestaanden uitkering (Anw). Bij een gezamenlijk inkomen hoger dan 110% van de toepassing zijde bijstandsnorm worden de draadkrachtregels van de bijzondere bijstand toegepast.

Niet in alle situaties is het wenselijke een bijdrage te vragen. Te denken valt hierbij aan situaties waarin iemand een indicatie beschut werk heeft of dat men onder de doelgroep voor een loonkostensubsidie (banenafspraak) valt.

Artikel 13 De voorzieningen

Gezien de afweging die per klant gemaakt moet worden, wordt hier volstaan met een niet-limitatieve opsomming van voorzieningen die het college kan aanbieden aan belanghebbende. Waar nodig kunnen ook andere voorzieningen ingezet worden.

Artikel 14 Scholing

Bij de keuze van het aanbieden van scholing, wordt door het college een afweging gemaakt, waarbij bekeken wordt of de scholing (gelet op de mogelijkheden en capaciteiten van een belanghebbende) het meest doelmatig, adequaat en toereikend is met het oog op aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid.

Artikel 15 Premie en scholing bij participatieplaats

Een participatieplaats is bedoeld voor personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Voor personen jonger dan 27 jaar is ondersteuning in de vorm van een participatieplaats niet mogelijk

(artikel 7 lid 8 Participatiewet). Het doel van de participatieplaats is door middel van het verrichten van additionele werkzaamheden en door het volgen van scholing, uit te kunnen stromen naar werk. Op een participatieplaats worden additionele werkzaamheden verricht. Niet de te verrichten werkzaamheden staan centraal maar het leren werken dan wel het (opnieuw) wennen aan werken. Aspecten als omgaan met gezag, op tijd komen, werkritme en samenwerking met collega's zijn zaken waaraan in een participatieplaats gewerkt kan worden. Iedere zes maanden moet beoordeeld worden of de betrokkene voldoende heeft meegewerkt om zijn kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Als het college van oordeel is dat dit zo is dan wordt een premie toegekend.

Artikel 16 Beschut werk

UWV voert op basis van landelijke criteria een beoordeling uit (artikel 10b, tweede lid, van de Participatiewet).

Op basis van het advies van UWV beslist het college of iemand tot de doelgroep 'beschut werk' behoort. Alleen als sprake is van een onzorgvuldige totstandkoming van het advies van het UWV, kan de gemeente besluiten het advies niet te volgen.

Nadat is vastgesteld dat iemand tot de doelgroep 'beschut werk' behoort, zorgt de gemeente ervoor dat deze persoon in een dienstbetrekking onder beschutte omstandigheden aan de slag gaat. Het betreft een privaatrechtelijke of een publiekrechtelijke dienstbetrekking. Hoe de dienstbetrekking wordt georganiseerd, behoort tot de beleidsvrijheid van gemeenten. Een dienstbetrekking kan bijvoorbeeld worden georganiseerd via een gemeentelijke dienst, NV, BV of stichting. Ook kunnen personen (via detachering) in een beschutte omgeving bij reguliere werkgevers werken. Het aanbod van beschutte werkplekken is mede afhankelijk van het aantal geschikte en beschikbare plaatsen bij werkgevers. Daarom voert het college overleg met partners om de omvang van het aanbod te kunnen bepalen.

Artikel 17 Vaststelling wie tot doelgroep loonkostensubsidie behoort

Behoeft geen verdere toelichting

Artikel 18 Vaststelling loonwaarde

In artikel 10d, eerste lid, van de Participatiewet is bepaald dat als een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie en een werkgever voornemens is een dienstbetrekking aan te gaan met die

persoon, het college de loonwaarde van die persoon vaststelt. Hiervoor is geen aanvraag vereist. Het UWV, dan wel een door het UWV gecertificeerde arbeidsdeskundige, adviseert het college met betrekking tot de vaststelling van de loonwaarde van een persoon (artikel 18, tweede lid, van deze verordening). Als een dienstbetrekking tot stand komt, verleent het college loonkostensubsidie aan de werkgever met inachtneming van artikel 10d van de Participatiewet. De vastgestelde loonwaarde en de hoogte van de loonkostensubsidie legt het college vast in een beschikking.

In de bijlage bij artikel 18, eerste lid, wordt de methode die het college gebruikt om de loonwaarde van die persoon te bepalen omschreven. Deze werkwijze is afgestemd met het UWV en met de Regio Holland Rijnland.

Artikel 19 No-riskpolis

Vervalt.

Artikel 20 Sociale activering

Onder 'sociale activering' wordt binnen de Participatiewet verstaan: het verrichten van onbeloonde maatschappelijk zinvolle activiteiten gericht op arbeidsinschakeling of, als arbeidsinschakeling nog niet mogelijk is, op zelfstandige maatschappelijke participatie (artikel 6, eerste lid, onderdeel c, Participatiewet). Bij activiteiten in het kader van sociale activering kan worden gedacht aan het zelfstandig, zonder externe begeleiding, verrichten van vrijwilligerswerk, deelnemen aan activiteiten in de wijk of buurt maar ook door klanten te faciliteren en te stimuleren in het gebruik van hun eigen kracht. Volgens de Participatiewet dient ook sociale activering uiteindelijk gericht te zijn op arbeidsinschakeling. Voor bepaalde doelgroepen is arbeidsinschakeling echter een te hoog gegrepen doel. Voor deze personen staat dan ook niet re-integratie maar participatie voorop.

Artikel 21 Onkostenvergoeding

Aan het meewerken aan een traject kunnen voor belanghebbenden kosten verbonden zijn, zoals reiskosten, kinderopvangkosten of verwervingskosten. Het college kan hier een vergoeding voor verstrekken, indien de kosten noodzakelijk zijn in relatie tot het doel van het traject: verkrijgen en behouden van algemeen geaccepteerde arbeid. Het college kan in nadere regels specifieke regels hieromtrent vastleggen.

Hoofdstuk 4

Vervallen

Hoofdstuk 5 Specifieke bepalingen Wmo

Artikel 23

Vervallen

Artikel 24

Vervallen

Artikel 25

Vervallen

Hoofdstuk 5 Specifieke bepalingen Wmo

Artikel 26 Regels voor bijdragen Wmo en kostprijs maatwerkvoorziening

Op een maatwerkvoorziening/pgb blijft een landelijke inkomensafhankelijke bijdrageregeling van toepassing die vastgelegd is in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015. Geen bijdrage wordt gevraagd voor:

- .voorzieningen voor inwoners onder de 18 jaar.

- .een rolstoel en het onderhoud hiervan, maar voor voorzieningen die van de rolstoel een vervoersvoorziening maken, zoals een handbike, wordt wel een bijdrage gevraagd. Een handbike kan overigens verstrekt worden als sportvoorziening of als vervoersvoorziening. In het gesprek met de belanghebbende wordt besproken wat her probleem van iemand is en hoe dit het beste kan worden opgelost. Of een handbike als port- of als vervoersvoorziening wordt ingezet, is afhankelijk van de behoefte van de client en is altijd maatwerk. Een handbike als sportvoorziening wordt altijd in de vorm van een pgb uitbetaald. Een handbike als vervoersvoorziening kan ook in natura worden verstrekt.
- het CVV, hiervoor wordt een gereduceerd tarief (ritbijdrage) aan de inwoner gevraagd.

- vergoeding voor verhuiskosten, woningsanering, autokosten en sportvoorzieningen.
- Het bijdrageplichting inkomen wordt vastgesteld door het GAK en is afhankelijk van het inkomen en het vermogen van de belanghebbende en zijn echtgenoot. Op basis van dit inkomen wordt de maximale bijdrage vastgesteld. De hoogte van de bijdrage is afhankellijk van:
- de hoogte van het inkomen van belanghebbende (belanghebbende kan bij het GAK om een correctie van zijn inkomen vragen als zijn inkomen inmiddels lager is dan zijn inkomen in het rekenjaar, het rekenjaar ligt twee jaar voor het jaar waarin de aanvraag gedaan is);
- .de samenstelling van het huishouden van de belanghebbende;
- de leeftijd van de belanghebbende;
- de kosten van de maatwerkvoorziening/pgb;
- .al betaalde bijdragen.

  Voor alle maatwerkvoorzieningen geldt de termijn zolang de voorziening gebruikt wordt of tot de kostprijs van de voorziening bereikt is. De kostprijs van de voorziening vormt een belangrijke beperking van de termijn waarover een bijdrage gevraagd mag worden. De bijdrage mag niet hoger zijn dan de kostprijs. Dus zodra belanghebbende een bijdrage ter hoogte van de kostprijs betaald heeft, dan kan niet langer een bijdrage gevraagd worden. Bij de huur van een voorziening geldt geen maximale termijn voor de bijdrage, maar wordt een bijdrage gevraagd zolang de gemeente huur betaald voor de voorziening.

Artikel 27 Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.6 van de Wmo. Hierin is opgenomen dat bij verordening wordt bepaald op welke manier het college zorg draagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van inwoners die gebruik maken van een voorziening van de Wmo. Omdat het uitvoering betreft leent dit onderwerp zich voor overdracht aan het college.

Artikel 2.1.6 stelt dat het moet gaan om mantelzorgers van cliënten in de gemeente. Artikel 1.1.1 van de wet definieert een cliënt als een inwoner die gebruik maakt van een algemene voorziening, maatwerkvoorziening of pgb, of door of namens wie een melding is gedaan. Het gaat dus ook om mantelzorgers van inwoners die een hulpvraag hebben aangemeld, ook al is daar geen voorziening op

basis van deze wet uitgekomen. Verder is de woonplaats van de inwoner bepalend, zodat het dus ook mantelzorgers kan betreffen die in andere gemeenten wonen.

Artikel 28 Maatwerkvoorziening inkomensondersteuning

[vervallen]

Artikel 29 Klachtenregeling en medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning

In het eerste lid is een bepaling over klachtenregelingen van aanbieders opgenomen. Een dergelijke bepaling is verplicht op grond van artikel 2.1.3 lid 2 sub e van de Wmo. De aanbieder van maatschappelijke ondersteuning is op grond van artikel 3.2 lid 1 sub a van de Wmo verplicht een klachtenregeling op te stellen.

In de memorie van toelichting staat dat cliënten in principe een klacht kunnen indienen over alles wat hen niet aanstaat in de manier waarop zij zich behandeld voelen. De cliënt kan ontevreden zijn over het gedrag van een gemeenteambtenaar, bijvoorbeeld over de manier waarop een gesprek is gevoerd of over diens (vermeende) gebrek aan deskundigheid. Is de cliënt niet tevreden over de behandeling van de aanbieder, dan kan het ook gaan om bijvoorbeeld de kwaliteit van de geleverde maatschappelijke ondersteuning (in verband met de deskundigheid van de medewerker of een bepaalde houding of uitlating, gebrekkige communicatie of (on)bereikbaarheid van de aanbieder). Het ligt voor de hand dat cliënten die zich benadeeld voelen zo veel mogelijk deze klacht eerst bij de betreffende aanbieder indienen. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat de aanbieder de klacht snel in behandeling neemt en de klacht ook snel afhandelt. Daar waar de afhandeling niet naar wens is, staat de weg naar de gemeente voor het indienen van de klacht open.

In het tweede lid is een aantal instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de verplichting tot het opstellen van een klachtenregeling door aanbieders goed wordt uitgevoerd.

In het eerste lid is daarnaast een bepaling over medezeggenschapsregelingen van aanbieders opgenomen. Een dergelijke bepaling is verplicht op grond van artikel 2.1.3. lid 2 sub f van de Wmo. Het gaat hier om medezeggenschap van cliënten tegenover de aanbieder. Voorheen moest de aanbieder voldoen aan de regels van de Wet klachtrecht cliënten en de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen. Onder de Wet

medezeggenschap cliënten zorgsector werd inspraak tegenover de aanbieder al gerealiseerd via de cliëntenraad. Onder de Wmo is het stellen van regels helemaal aan gemeenten overgelaten.

In het eerste lid is dit uitgewerkt door te bepalen dat aanbieders een regeling voor medezeggenschap dienen vast te stellen. De aanbieder is op grond van artikel 3.2 lid 1 sub b van de Wmo verplicht een medezeggenschapsregeling op te stellen.

In het tweede lid is een aantal instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de verplichting tot medezeggenschap door aanbieders goed wordt uitgevoerd.

Artikel 30 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.3 lid 2 sub c van de Wmo waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, waaronder eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten.

De regering legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen bij de gemeente en de aanbieder. Het is aan de gemeente om in de verordening te bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan aanbieders van voorzieningen. Die eisen kunnen ook betrekking hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel. De regering benadrukt in de memorie van toelichting op artikel 2.1.3 lid 2 sub c van de Wmo dat de kwaliteitseisen die zijn vervat in de artikelen 3.1 en verder van de Wmo en die zich rechtstreeks tot aanbieders richten, daarbij uitgangspunt zijn. De eis dat een voorziening van goede kwaliteit wordt verleend, biedt veel ruimte voor de gemeenten om in overleg met organisaties van cliënten en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning.

In het eerste lid is een aantal voor de hand liggende kwaliteitseisen uitgewerkt. Het in het tweede lid genoemde jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek is verplicht op grond van artikel 2.5.1 lid 1 van de Wmo.

Hoofdstuk 6 Specifieke bepalingen Participatiewet en IOAW/IOAZ

Paragraaf 1 Tegenprestatie

Artikel 31 Inhoud van de tegenprestatie

Tegenprestaties zijn onbeloonde maatschappelijke nuttige werkzaamheden die kunnen worden uitgevoerd door een uitkeringsgerechtigde. Wat voor werkzaamheden een tegenprestatie precies omvat kan verschillen per persoon. De tegenprestatie mag niet worden ingezet als re-integratie instrument.

Voorbeelden van een tegenprestatie zijn: voorleesouder op een school, activiteiten bij een sportvereniging (bijvoorbeeld bardienst) of wandelingen maken met inwoners van een verpleegtehuis.

Artikel 32 Verplichting tot het verrichten van een tegenprestatie

In lid 1 staat vermeld aan welke inwoners met een uitkering in elk geval een tegenprestatie kan worden opgelegd. Het gaat om inwoners die via de gemeente een re-integratietraject hebben doorlopen en nog geen baan hebben gevonden, en om inwoners waarbij het van belang is dat zij buiten de deur actief worden in het kader van het integraal plan. In het tweede lid wordt omschreven waar mee rekening wordt gehouden als een inwoner een tegenprestatie opgelegd krijgt. Een tegenprestatie is altijd maatwerk en de inwoner is zelf aan zet om in eerste instantie een tegenprestatie te vinden. Indien dit niet lukt zorgt de gemeente voor een aanbod. Verder wordt rekening gehouden met de persoonlijke situatie en omstandigheden van de inwoner.

Artikel 33 Duur en omvang van de tegenprestatie

Behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 34 Geen werkzaamheden voorhanden

Indien er geen werkzaamheden voorhanden zijn dan wordt geen tegenprestatie opgelegd. Periodiek wordt bekeken of er wel werkzaamheden zijn die de inwoner als tegenprestatie kan uitvoeren. Het college bepaalt wanneer er weer wordt gekeken of er een tegenprestatie beschikbaar is.

Paragraaf 2 Individuele inkomenstoeslag en studietoeslag

Artikel 35 Indienen verzoek

Behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 36 Langdurig laag inkomen

Het college verleent alleen een individuele inkomenstoeslag als er sprake is van een

laag inkomen gedurende minimaal 36 maanden. In geen enkele maand

mag het inkomen hoger zijn dan 110% van de van toepassing zijnde norm. Het begrip referteperiode in dit artikel duidt op de periode waarover bepaald wordt of iemand wel of niet in aanmerking komt voor een individuele inkomenstoeslag.

Artikel 37 Hoogte individuele inkomenstoeslag

Uit een onderzoek van Nibud/Nyfer in 2015 blijkt dat huishoudens met kinderen in de leeftijd van 12 tot 18 jaar het financieel zwaar hebben. Deze gezinnen hebben maandelijks een tekort. Dit is de reden dat de bedragen voor een gezin met ten minste een kind in deze leeftijdscatergorie hoger is vastgesteld.

De hoogte van de inkomstentoeslag wordt berekend aan de hand van een percentage van de bijstandsnorm als bedoeld artikel 21 onderdeel b van de P-wet. Hierdoor hoeft de hoogte van de inkomenstoeslag niet jaarlijks geindexeerd te worden. De individuele inkomenstoeslag wordt eenmaal per 12 maanden betaald.

Artikel 38 Voorwaarden individuele studietoeslag

In de Participatiewet is een nieuwe regeling opgenomen: de individuele studietoeslag. Hiermee krijgt het college de mogelijkheid inwoners, van wie is vastgesteld dat ze niet in staat zijn het minimumloon te verdienen, een individuele studietoeslag te verstrekken als ze studeren. Het afronden van een studie versterkt de positie op de arbeidsmarkt. Om in aanmerking te komen moet iemand aan de wettelijke bepalingen voldoen zoals gesteld in artikel 36b lid 1 van de Participatiewet. Daarnaast moet de aanvrager al zes maanden een studie hebben gevolgd voordat er aangevraagd kan worden. Dit om te voorkomen dat mensen studietoeslag aanvragen en dan weer stoppen met hun studie. Als laatste voorwaarde mag het inkomen niet hoger zijn dan 110% van de voor die persoon geldende bijstandsnorm. Hiermee sluit deze regeling aan bij de voorwaarden die gelden voor bijzondere bijstand en de individuele inkomenstoeslag.

Artikel 39 Hoogte en betaling individuele studietoeslag

Behoeft geen verdere toelichting.

Paragraaf 3 Afstemming

Gelet op artikel 8, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Participatiewet, artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen is het noodzakelijk om het verlagen van uitkeringen bij wijze van sanctie bij verordening te regelen.

Rechten en plichten in de Participatiewet

De gemeente heeft een verantwoordelijkheid met betrekking tot de invulling van de rechten en plichten van bijstandsgerechtigden. Mede gelet op de rechtszekerheid van een bijstandsgerechtigde moet het gemeentelijk beleid vastgelegd worden in een verordening. Rechten en plichten zijn echter twee kanten van één medaille. Het recht op algemene bijstand is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk te worden van de uitkering.

Maatwerk

De bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen dienen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van een belanghebbende te worden afgestemd. In de wet (artikel 18 Participatiewet) wordt benadrukt dat het vaststellen van de hoogte van de uitkering en de daaraan verbonden verplichtingen voor bijstandsgerechtigden maatwerk is. Daarbij moet recht worden gedaan aan de individuele situatie en de persoonlijke omstandigheden van bijstandsgerechtigden.

Wanneer het college tot het oordeel komt dat een bijstandsgerechtigde zijn verplichtingen niet of in onvoldoende mate nakomt, verlaagt het college de uitkering. Er is dus geen sprake van een bevoegdheid, maar van een verplichting. Alleen wanneer iedere vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, ziet het college af van een dergelijke verlaging. Het college moet niettemin bij de vaststelling van de verlaging rekening houden met de persoonlijke omstandigheden en de individueel vastgestelde verplichtingen. Het college kan dan ook van een verlaging afzien als het college daartoe zeer dringende reden aanwezig acht.

Artikel 40 Gedragingen Participatiewet

Vanaf 1 januari 2022 treedt het nieuwe artikel 56a van de P-wet in werking. Hierin is de gemeentelijke taak om te ‘ontzorgen’ neergelegd. ´Ontzorgen’ betekent dat de gemeente betalingen verricht uit de bijstandsuitkering van de statushouder: de huur, de

premie voor de verplichte zorgverzekering en de voorschotten voor de rekeningen van gas, water en licht worden voor de duur van zes maanden direct betaald uit de bijstandsuitkering. Het artikel heeft alleen betrekking op inburgeringsplichtigen met recht op bijstand die een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd hebben.

Als de inburgeringsplichtige niet meewerkt aan het verplichte ‘ontzorgen’ en bijvoorbeeld weigert een machtiging te ondertekenen, dan moet het college de bijstandsuitkering verlagen op grond van artikel 18 van de Participatiewet en de afstemmingsverordening. Dit kan alleen als deze voorziet in een verlaging wegens het niet nakomen van de ‘ontzorgingsplicht’.

Artikel 41 Gedragingen IOAW/IOAZ

De artikelen 41 en 42 moeten in onderlinge samenhang worden gelezen. In artikel 41 worden schendingen van verplichtingen uit de IOAW en IOAZ geformuleerd. De verwijtbare gedragingen die zijn genoemd in artikel 41, zijn ondergebracht in categorieën. Aan die categorieën wordt in artikel 42 een gewicht toegekend in de vorm van een verlagingspercentage. De categorieën zijn gerangschikt naar toenemende zwaarte. Een gedraging wordt ernstiger geacht naarmate de gedraging meer concrete gevolgen heeft voor het niet aanvaarden, verkrijgen of behouden van betaalde arbeid.

Artikel 42 De hoogte en duur van een maatregel

Lid 1: De hoogte van de maatregel wordt toegepast over de toegekende uitkeringsnorm, inclusief de eventuele toeslag.

Lid 2: Voor iedere partner gelden individueel de rechten en plichten die zijn verbonden aan de uitkering. Aan de ene partner kunnen andere plichten zijn opgelegd of voorzieningen zijn aangeboden, dan aan de andere partner. De maatregel wordt overigens wel opgelegd over de uitkeringsnorm en raakt dus beide partners.

Lid 3: Wanneer de inschrijving bij het UWV Werkbedrijf niet in orde is, kan eerst een waarschuwing gegeven worden. Iemand kan zich positief en actief opstellen richting re-integratie, maar de inschrijving vergeten zijn tijdig te verlengen. Het direct verlagen van de uitkering wordt dan als een te zware maatregel gezien. Belanghebbende krijgt een hersteltermijn om de inschrijving alsnog in orde te maken.

Artikel 44 De hoogte en duur van de maatregel

Behoeft geen verdere toelichting..

Artikel 45 Verrekenen maatregel

Het college heeft de mogelijkheid, als bijzondere omstandigheden dit rechtvaardigen, bij verlaging van de bijstand wegens schending van arbeidsverplichting als bedoeld in artikel 18 lid 4 van de Participatiewet, de verlaging te verrekenen over drie maanden.

Dit over de maand van oplegging van de maatregel en ten hoogste over de twee volgende maanden. Over de eerste maand moet minimaal een derde van het bedrag van de verlaging worden verrekend. Wanneer belanghebbende zich weer aantoonbaar houdt aan de opgelegde verplichtingen, wordt de verlaging stopgezet en ontvangt belanghebbende weer de volledige uitkering (artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet).

Er is voor gekozen gebruik te maken van de mogelijkheid tot het verrekenen van het bedrag van de verlaging bij een eerste schending van de arbeidsverplichting als bedoeld in artikel 18 lid 4 van de Participatiewet, (of een herhaalde schending buiten de recidivetermijn) als bijzondere omstandigheden dit rechtvaardigen. Hierbij kan worden gedacht aan:

- vergroting schuldenproblematiek;
- (dreigende) huisuitzetting;
- afsluiting van gas en elektriciteit.

Met de ‘maand van oplegging’ wordt in deze verordening bedoeld: de maand waarin de maatregel wordt uitgevoerd.

Artikel 46 Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

Aan de Participatiewet ligt het beginsel ten grondslag dat iedereen in eerste instantie in zijn eigen bestaan(skosten) dient te voorzien. Pas wanneer dat niet mogelijk is, kan men een beroep doen op bijstand. Hoofdregel is dat iedereen alles zal moeten doen en nalaten om een beroep op bijstand te voorkomen. Leidt een gedraging ertoe dat belanghebbende eerder, langer of voor een hoger bedrag is aangewezen op bijstand, dan is veelal sprake van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Hiervan is in ieder geval sprake bij de volgende gedragingen (als die er toe leiden dat belanghebbende eerder, langer of voor een hoger bedrag is aangewezen op bijstand):

- het te snel interen van vermogen;
- het door eigen schuld verliezen van het recht op een uitkering;

- -het door eigen schuld niet of te laat aanvragen van een voorliggende voorziening.

In lid 1 sub b is opgenomen dat de uitkering wordt verlaagd met 100% voor de periode dat de belanghebbende niet op bijstand zou zijn aangewezen, indien hij op verantwoorde wijze de middelen waarover hij beschikte of redelijkerwijs had kunnen beschikken zou hebben aangewend. In dit geval is artikel 56 van de verordening van toepassing. Dit betekent dat de maatregel dient te worden afgestemd op de ernst van de gedraging, de mate waarin de gedraging kan worden verweten en de omstandigheden waarin de belanghebbende verkeert.

Artikel 47 Zeer ernstige misdragingen

Met de komst van de Participatiewet is de verplichting om zich te onthouden van zeer ernstige misdragingen een zelfstandige verplichting die is opgenomen in artikel 9, zesde lid, van de Participatiewet. Deze verplichting staat dus op zichzelf. Er hoeft dus geen sprake meer te zijn van een samenhang tussen de zeer ernstige misdragingen met het niet nakomen van een of meer verplichtingen die voortvloeien uit de wet.

Voor IOAW en IOAZ is de situatie anders, vandaar dat lid 2 is opgenomen. Het college kan namelijk alleen een verlaging opleggen als er een verband bestaat tussen de ernstige misdraging en (mogelijke) belemmeringen bij het vaststellen van het recht op een uitkering. Het recht op uitkering kan daarom alleen worden afgestemd wegens het zich zeer ernstig misdragen als dit heeft plaatsgevonden bij het (niet) nakomen van een (andere) aan de uitkering verbonden verplichting.

Als een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt, geheel los van een (andere) aan de uitkering verbonden verplichting - hij komt bijvoorbeeld uit eigen beweging stennis maken - dan is binnen de IOAW en IOAZ tegen deze gedraging geen sanctie mogelijk op grond van de IOAW en IOAZ. Wel kan aangifte worden gedaan.

Artikel 50 Individuele beoordeling en afzien van een maatregel

In lid 2 zijn overwegingen opgenomen op grond waarvan het college kan besluiten af te zien van het opleggen van een maatregel. Hierbij kan lid 2 sub b een dringende reden zijn gelet op bijzondere omstandigheden. Uit het woord ‘dringend’ blijkt dat er wel iets heel bijzonders en uitzonderlijks aan de hand moet zijn, wil een afwijking van het algemene principe gerechtvaardigd zijn. Wat dringende

redenen zijn, is afhankelijk van de concrete situatie en kan dus niet op voorhand worden vastgelegd. Er kan worden gedacht aan enerzijds een mindere mate van verwijtbaarheid in relatie tot de financiële of sociale gevolgen voor belanghebbende en/of diens gezin. Daarbij moet worden opgemerkt dat ernstige financiële gevolgen op zichzelf geen reden zijn om van een verlaging af te zien, omdat dit inherent is aan het verlagen van een uitkering.

In lid 3 is opgenomen, dat belanghebbende schriftelijk op de hoogte wordt gesteld bij afzien van een maatregel. Het doen van een schriftelijke mededeling in een beschikking dat het college afziet van het opleggen van een verlaging wegens dringende redenen is van belang in verband met eventuele recidive (zie toelichting artikel 55)

Artikel 51 Ingangsdatum en tijdvak van een maatregel

In lid 1 is opgenomen, dat een verlaging wordt opgelegd met ingang van de eerste dag van de kalendermaand, die volgt op de kalendermaand waarin het besluit bekend is gemaakt. Voor de berekening van de hoogte van de verlaging moet worden uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm..

Het is niet altijd mogelijk een verlaging op een lopende uitkering toe te passen. In die gevallen kan op grond van lid 2 de verlaging met terugwerkende kracht worden toegepast. Het afstemmingsbesluit dat in dat geval wordt genomen, is een vorm van herziening van de uitkering. Het besluit leidt namelijk tot te veel verstrekte uitkering in het verleden.

De uitkering die op grond van het afstemmingsbesluit te veel is verstrekt kan met toepassing van artikel 58, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet, respectievelijk artikel 25, tweede lid, van de IOAW en van de IOAZ, worden teruggevorderd.

In lid 4 is tenslotte de mogelijkheid opgenomen de maatregel op een volgende periode van bijstand op te leggen. Indien van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt, dient dit gemotiveerd in het dossier te worden opgenomen. Een dergelijke maatregel kan namelijk vanwege de samenhang met het recht op bijstand niet bij voorbaat worden opgelegd. Het college moet bij het opnieuw toekennen van het recht op bijstand beoordelen in hoeverre aanleiding bestaat een verlaging toe te passen. Pas dan is sprake van een afstemmingsbesluit en staat de mogelijkheid van bezwaar tegen de maatregel open.

Artikel 52 Berekeningsgrondslag

In het eerste lid is het uitgangspunt vastgelegd dat een verlaging wordt berekend over de bijstandsnorm. Onder de bijstandsnorm wordt verstaan de wettelijke norm, inclusief gemeentelijke toeslag of verlaging en inclusief vakantietoeslag. Bij een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ wordt gekeken naar de grondslag als bedoeld in artikel 5 van de IOAW respectievelijk van de IOAZ.

In het tweede lid is bepaald dat een verlaging ook kan worden toegepast op de bijzondere bijstand als aan een belanghebbende bijzondere bijstand wordt verleend met toepassing van artikel 12 van de Participatiewet. Personen tussen de 18 en 21 jaar ontvangen een lage jongerennorm, die indien noodzakelijk wordt aangevuld door middel van aanvullende bijzondere bijstand in de kosten van levensonderhoud. Als een verlaging uitsluitend op de lage jongerennorm wordt opgelegd, zou dit leiden tot rechtsongelijkheid ten opzichte van de 21-jarigen. Daarom is geregeld dat de berekeningsgrondslag in dat geval bestaat uit de bijstandsnorm inclusief de verleende bijzondere bijstand op grond van artikel 12 van de Participatiewet.

Op grond van het tweede lid, onderdeel b, is het mogelijk dat het college in incidentele gevallen een verlaging oplegt over de bijzondere bijstand. Er moet dan wel een verband bestaan tussen de gedraging van een belanghebbende en zijn recht op bijzondere bijstand. Een verlaging kan uitsluitend worden opgelegd als daadwerkelijk bijzondere bijstand is verstrekt.

Artikel 53 Samenloop van gedragingen

Het eerste lid regelt samenloop als sprake is van één gedraging die schending oplevert van meerdere verplichtingen, die zijn genoemd in deze verordening, artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet of in beide regelingen. In dat geval wordt één verlaging opgelegd. Voor het bepalen van de hoogte en de duur van de verlaging wordt uitgegaan van de gedraging waarop de hoogste verlaging is gesteld.

Samenloop bij meerdere gedraging waardoor één of meerdere verplichtingen worden geschonden

Het tweede lid regelt samenloop als sprake is van meerdere gedraging die schending opleveren van één of meerdere verplichtingen, die zijn genoemd in deze verordening, artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet of in beide regelingen. In dat geval wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke verlaging toegepast. Deze verlagingen worden in principe gelijktijdig opgelegd. Als dit niet verantwoord is, wordt gekeken naar de ernst van de gedraging, de

mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van een belanghebbende (zie ook art. 50). Daarvoor moet altijd gekeken worden naar de individuele omstandigheden. De verlaging wordt dan over meerdere maanden uitgesmeerd.

Samenloop met een bestuurlijke boete

Een verlaging kan worden opgelegd als sprake is van een verlagingswaardige gedraging die tevens een boetewaardige gedraging is.

Als sprake is van één gedraging die zowel schending van een in deze verordening opgenomen verplichting als schending van de inlichtingenplicht oplevert, kan de schending van deze verplichtingen niet gezamenlijk worden afgedaan, omdat schending van de inlichtingenplicht (wettelijk) is geregeld in de vorm van een bestuurlijke boete. In het geval zich de situatie voordoet dat er sprake is van samenloop tussen de bestuurlijke boete en afstemming dient het college in het individuele geval te beoordelen welke sanctie wordt opgelegd. Bij eendaadse samenloop ligt het voor de hand één sanctie op te leggen. Het college bepaalt of al dan niet een boete wordt opgelegd. Is dit het geval, dan wordt geen verlaging meer opgelegd.

Bij samenloop ligt het voor de hand de gedraging te sanctioneren door het opleggen van een bestuurlijke boete voor zover sprake is van een gedraging waarin ook een beboetbare gedraging zit. Daarnaast kan het college in dit geval nog een of meer maatregelen opleggen, waarbij bij de hoogte van de afstemming zo nodig rekening kan worden gehouden met de boete en de eventuele andere maatregelen.

Artikel 54 Samenloop bij weigeren uitkering IOAW/IOAZ

Het college is op grond van artikel 20 van de IOAW en artikel 20 van de IOAZ bevoegd de uitkering blijvend of tijdelijk te weigeren als een belanghebbende inkomen uit arbeid had kunnen verwerven, maar dit nalaat. De vraag of een verlaging moet worden toegepast, zal pas aan de orde komen als het college zich een oordeel heeft gevormd over de eventuele weigering van de uitkering. Deze beoordeling gaat in beginsel voor. Pas als het college concludeert dat van een weigering geen sprake is, kan op grond van deze verordening een verlaging worden toegepast volgens artikel 41 en 42.

Artikel 55 Recidive

Is afgezien van een verlaging wegens het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van bepalingen ten aanzien van recidive deze gedraging mee te tellen. Is echter vanwege de afstemming op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet of vanwege dringende redenen afgezien van het opleggen van een verlaging, dan wordt het besluit om af te zien van een maatregel voor de bepaling of er sprake is van recidive wel meegeteld.

Artikel 56 Het besluit tot opleggen van een maatregel

Het verlagen van een uitkering op grond van deze verordening vindt plaats door middel van een besluit. Tegen dit besluit kan een belanghebbende bezwaar en beroep indienen. In dit artikel is aangegeven wat in het besluit in ieder geval moet worden vermeld. Deze eisen vloeien rechtstreeks voort uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Artikel 57 Verrekenen bestuurlijke boete bij recidive

Dit artikel regelt de verplichting om bij verordening regels te stellen over de verrekening van de recidiveboete met een lopende uitkering op grond van de participatiewet. Artikel 4:93 vierde lid van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt, dat verrekening niet mogelijk is voor zover beslag op de vordering nietig zou zijn. Concreet houdt dit in dat bij verrekening in beginsel rekening moet worden gehouden met de beslagvrije voet zoals deze zijn regeling vindt in artikel 475c tot en met 475e van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Het college heeft op grond van de Participatiewet de bevoegdheid om deze bepaling in de eerste drie maanden na oplegging van de boete buiten toepassing te laten.

Met de bepaling in het tweede lid is ervoor gekozen om de eerste maand 100% te verrekenen en de daarop volgende twee maanden 20%. Het gaat hier om belanghebbenden die ondanks herhaalde fraude nog steeds aangewezen zijn op een uitkering zoals bedoeld in deze verordening. Wanneer dit niet het geval is dan is de beslagvrije voet van toepassing.

In het derde lid is vastgesteld dat het college ondanks de in de wet opgenomen bevoegdheid toch de beslagvrije voet bij verrekening in acht neemt. Er moet dan sprake zijn van dringende redenen in het individuele geval. Een tweetal situaties zijn door het rijk specifiek benoemd. Deze regel (situatie 1) wordt slechts toegepast indien er voor (mede) belanghebbende minderjarige gezinsleden onaanvaardbare consequenties zouden optreden. Het feit dat het

(mede) belanghebbende minderjarige gezinsleden ontbreekt aan de noodzakelijke middelen om in het bestaan te voorzien is geen reden om te spreken van dringende reden.

Een andere dringende reden (situatie 2) kan aan de orde zijn als de gezondheidstoestand van de belanghebbende ernstig wordt bedreigd, omdat men niet over de noodzakelijke medicatie of behandeling kan beschikken. Bij toepassing van het derde lid moet het dus gaan om een uitzonderlijke individuele situatie. Vast dient te staan dat er sprake is van een incidenteel geval en dat de behoeftige omstandigheden waarin men verkeert op geen enkele andere wijze kunnen worden verholpen.

Paragraaf 4 Handhaving

Artikel 58 Preventie

Behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 59 Controle

Behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 60 Opsporing en sanctionering

Artikel spreek voor zich.

Hoofdstuk 7 Overige bepalingen

Toelichting artikel 61 (nieuw) Inburgering

Voor de Wet Inburgering heeft de gemeenteraad geen bepalingen in deze, of een andere, Verordening opgenomen aangezien de uitvoeringsbevoegdheden van het college aangaande de inburgering, in de Wet Inburgering 2021 zijn opgenomen. De nadere uitwerking van de wettelijk vastgelegde uitvoeringsbevoegdheden worden, conform artikel 1:3 lid 4 Awb, opgenomen in de Nadere Regels.

Artikel 62 Verhouding prijs en kwaliteit overige diensten te leveren door derden voor de Wmo

Het college kan de uitvoering van de wet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de cliënt, door aanbieders laten verrichten (artikel 2.11 lid 1, van de Wmo). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van een voorziening gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en

de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.12 lid 1 van de Wmo). Daarbij dient in ieder geval rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de arbeidsvoorwaarden.

Om te voorkomen dat alleen gekeken wordt naar de laagste prijs voor de uitvoering worden in dit artikel een aantal andere aspecten genoemd waarmee het college bij het vaststellen van tarieven (naast de prijs) rekening dient te houden. Hiermee wordt bereikt dat een beter beeld ontstaat van de reële kostprijs voor de activiteiten die het college door aanbieders wil laten uitvoeren. Uitgangspunt is dat de aanbieder kundig personeel inzet dat past bij de vereiste vaardigheden. Hiervoor is ten minste een beeld nodig van de vereiste activiteiten en de arbeidsvoorwaarden die daarbij horen. Dit biedt een waarborg voor werknemers dat hun werkzaamheden aansluiten bij de daarvoor geldende arbeidsvoorwaarden.

Toelichting 62b (nieuw) Opvragen gegevens voor het besluit tot het verlenen van schuldhulp

Het college kan alleen bij andere gemeenten en andere, in het Besluit Wgs genoemde, instanties, gegevens opvragen over eerder gebruik van schuldhulpverlening of over opgelegde boetes wegens fraude, als de gemeente dit in het beleid heeft opgenomen dat deze bevoegdheid toegepast kan worden.

Artikel 63 (nieuw) Beschikkingstermijn schuldhulpverlening

Vanaf 1 januari 2022 moet door de gemeenteraad zijn vastgelegd binnen welke termijn een beschikking voor schuldhulp wordt afgegeven.

Toelichting 63a. Vroegsignalering schulden

Sinds 1 januari 2021 is vroeg-signalering een wettelijke taak. Met dit artikel wordt deze wettelijke taak verankerd in de gemeentelijke regelgeving. Met de vaste lasten partners zijn afspraken gemaakt d.m.v. overeenkomsten. Om vroeg- signalering verder te versterken worden er steeds meer afspraken gemaakt met ook andere schuldeisers. De in de wet genoemde partners zijn dan ook niet limitatief.

Artikel 64 Hardheidsclausule

Dit artikel voorziet in een mogelijkheid voor het college om af te wijken van het bepaalde in de verordening als strikte toepassing van de verordening een onevenredige benadeling van betrokkene tot

gevolg heeft gelet op het doel van de regelgeving. In de Participatiewet is al voorzien in voldoende mogelijkheden om af te wijken van de hoofdregels.

Artikel 66 Overgangsrecht

Vervalt.

Artikel 67 Meldingsregeling calamiteiten en geweld

In artikel 3.4, eerste lid, van de Wmo is bepaald dat de aanbieder bij de toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1 van de wet meteen melding doet van iedere calamiteit die bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden en van geweld bij de verstrekking van een voorziening. In artikel 6.1 van de wet is bepaald dat het college personen aanwijst die zijn belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet.

In aanvulling op het bovenstaande regelt artikel 65 van deze verordening dat er door het college een regeling wordt opgesteld over het doen van meldingen en dat de toezichthoudend ambtenaar deze meldingen onderzoekt en het college adviseert over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld. Overeenkomstig het vierde lid kan het college bij nadere regeling bepalen welke verdere eisen gelden voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening.

Hoofdstuk 8 Inspraak, cliëntenraad en klachten

Artikel 68 Betrekken van ingezetenen bij het beleid /Cliëntenparticipatie

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo, en art. 47 Participatiewet.

In het eerste lid is verwezen naar de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet vastgestelde inspraakverordening. Op deze manier wordt gewaarborgd dat er eenzelfde inspraakprocedure geldt voor de diverse beleidsvelden binnen het sociaal domein. De inspraak geldt voor alle inwoners. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning. Met het derde lid wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.

Artikel 69 Klachtenregeling

De gemeente is op grond van de Algemene wet bestuursrecht in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van personen en bestuursorganen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn. In het eerste lid is een bepaling opgenomen over het gemeentelijke klachtrecht. Deze bepaling is niet verplicht op grond van deze wet en is hier opgenomen om in de verordening een compleet overzicht van rechten en plichten van cliënten te geven. Gelet op het van toepassing zijnde hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht, waarin een uitvoerige regeling over klachtbehandeling is gegeven, en ook het recht is neergelegd om na de afhandeling van de klacht de bevoegde ombudsman te vragen een onderzoek in te stellen, kan in deze verordening met de eenvoudige bepaling van het eerste lid in dit artikel worden volstaan.

Artikel 70 Citeertitel

In 2014 werd ervoor gekozen om de beleidsvelden van het sociaal domein in één verordening vast te stellen. In de afgelopen jaren is de verordening steeds complexer geworden. Met het oog op de leesbaarheid krijgt de Jeugdwet een aparte verordening. Er is nu gekozen voor een citeertitel, waaronder de beleidsvelden van de Wmo 2015 en de Participatiewet, te rangschikken zijn.

Artikel 71 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2016. Met uitzondering van artikel 1 lid 3 onderdeel e. Dit onderdeel treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2015